

Wkb-update juni 2020

In overleg met gemeenten, provincies en waterschappen heeft minister Ollongren op 20 mei 2020 de Tweede Kamer geïnformeerd over een nieuwe datum voor inwerkingtreding van de Omgevingswet. In een gezamenlijke verklaring van VNG, IPO, Unie van Waterschappen en BZK geven partijen aan dat 1 januari 2022 gezien wordt als een realistische datum voor invoering. In de verklaring wordt ook aangegeven dat met de Omgevingswet dan de Wkb in werking treedt.

Tekst Hajé van Egmond en Wico Ankersmit

Het is de bedoeling dat – na instemming van de Tweede Kamer dit najaar – de invoeringsdatum voor zowel de Omgevingswet als de Wkb wordt vastgezet. Minister Ollongren wil dit doen door dit najaar al het Koninklijk Besluit (KB) over de inwerkingtreding te publiceren. Daarmee zou er een einde komen aan de onzekerheid over de

invoeringsdatum en is een nieuw ‘go-no go’-moment, zoals nu nog opgenomen in het bestuursakkoord tussen VNG en BZK, voor de Wkb van tafel. Partijen hebben er voldoende vertrouwen in dat de beschikbare anderhalf jaar voldoende is voor een goede implementatie. De komende maanden zal het traject van de proefprojecten hiervoor worden geïntensiveerd.

Nu de inhoud nog

Over de datum mag dan wel overeenstemming zijn, over de inhoud zeker nog niet. In reactie op de voorhang van het Ontwerpbesluit kwaliteitsborging bij de Eerste en Tweede Kamer hebben VNG, de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland, Brandweer Nederland en de gezamenlijke Omgevingsdiensten aange-

geven de nodige problemen te zien en vinden zij onder andere dat de amendementen onvoldoende zijn overgenomen in het ontwerpbesluit. Naast een aantal onduidelijkheden in de toelichting hebben de bevoegde gezagen vooral problemen met het niet kunnen laten aanvullen van de melding of het opnemen van maatwerkvoorschriften, de mogelijkheden voor handhaving, de informatieverstrekking en de kosten. Dat laatste punt heeft te maken met de ‘omzetting’ van de vergunning voor bouwen – waar nog in de wet en het bestuursakkoord van was uitgegaan – naar een melding. Het grote verschil is hierbij dat voor een melding geen aanvullende gegevens kunnen worden gevraagd. Ook mogen in tegenstelling tot een vergunning aan meldingen geen voorwaarden worden gekoppeld en kunnen er ook geen leges voor worden geheven. Via de website van iBK – zoek op ‘kritiek’ – is de brief van VNG en de bijlage te lezen.

Discussie: maatwerkvoorschriften, informatie- en stopmomenten

De rol van het bevoegd gezag onder de Wkb is al geruime tijd een discussiepunt tussen BZK en VNG. Belangrijk onderdeel binnen die rol

zijn informatie- en stopmomenten. Dat deze noodzakelijk kunnen zijn is geen punt van discussie, de wijze waarop ze kunnen worden opgelegd wel. En daarbij draait het voor een deel om de uitleg van een specifieke zin in het Bestuursakkoord:

In het kader van de handhavende taak kan het bevoegd gezag, indien daartoe in het specifieke geval aanleiding wordt gezien, tijdens de bouw informatiemomenten en stopmomenten aan de vergunninghouder opleggen.

Deze zin kan op twee manieren worden gelezen – laten we het de ‘Bevoegd Gezag-variant’ (BG) en de ‘Ontwerpbesluit-variant’ noemen – waartussen de wijze waarop informatie- en stopmomenten kunnen worden opgelegd verschilt.

Ontwerpbesluit-variant

In deze variant – gebaseerd op de tekst van het ontwerpbesluit – ligt de nadruk bij het kunnen opleggen van informatie- en stopmomenten op de zinsnede ‘*In het kader van de handhavende taak*’. Vanuit dat oogpunt kan een gemeente dus informatie- en stopmomenten

opleggen op het moment dat geconstateerd wordt of het sterke vermoeden bestaat dat er iets niet goed gaat tijdens de bouw. Krijgt de gemeente signalen van derden of via eigen waarneming dat er mogelijk sprake is van een strijdigheid met de voorschriften dan kan de bouw worden stilgelegd en kan informatie over het betreffende onderdeel worden opgevraagd. De Algemene wet bestuursrecht biedt hierbij de grondslag om de bouw indien noodzakelijk stil te leggen (= bestuursdwang) en te vorderen dat alle partijen medewerking verlenen aan het onderzoek en daartoe informatie verstrekken. Naar de mening van BZK past een dergelijke bevoegdheid – ingrijpen als er iets mis blijkt te zijn, niet preventief – bij de verantwoordelijkheidsverdeling, zoals deze is vastgelegd in de Wkb. De rol van de gemeente ziet zij met deze uitleg dan ook uitsluitend als een repressieve handhavende rol die wordt ingezet nadat een overtreding is begaan.

BG-variant

In de lezing van VNG ligt de nadruk naast het gegeven dat de rol van het bevoegd gezag als toezichthouder op de naleving van Bouwbe-

